

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.692/2025/8. szám

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2026. március 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A különös kegyetlenséggel, több ember és tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés bűntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2025. szeptember 17. napján kihirdetett 4.B.31/2024/53. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott cselekményét 7 (hét) rendbeli emberölés bűntette előkészületének [Btk. 160. § (3) bekezdés] minősíti.

A vádlott büntetése halmazati.

A szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) évre enyhíti, melynek végrehajtását 4 (négy) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt1 vádlott a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll.

Terhelt1 vádlott a szabadságvesztésből - annak végrehajtása elrendelése esetén – a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 18 133 (tizennyolcezer-százharminchárom) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Indokolás

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntetvényében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d), f) és i) pontja]. Ezért őt 3 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett továbbá az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség a kiszabott büntetés mértéke miatt a vádlott terhére, súlyosításért, hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést. A vádlott elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, a védő elsődlegesen felmentésért, másodlagosan eltérő minősítésért, végül enyhítésért élt jogorvoslattal.

[3] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.369/2025/2. számú átiratában az ügyészség által bejelentett fellebbezést fenntartotta. Előadta, hogy a törvényszék eljárása során nem vétett olyan eljárási szabályszegést, amely miatt az ítéletét hatályon kívül kellene helyezni. Ugyanakkor kifogásolható, hogy az elsőfokú bíróság a kijavítás igényével nyomatékosan felhívta a vádképviselő ügyész figyelmét a vádirat általa vélt hibáira, hiányosságaira úgy a tényállás, mint a bizonyítási eszközök megjelölése, illetve a beismerés esetére tett büntetési indítvány vonatkozásában (14. sorszámú jegyzőkönyv 1-2. oldal). Ez nem egyeztethető össze a 14/2002. (III. 20.) AB határozatban foglaltakkal, hogy a büntetőügyben eljáró bíró az ügyben javaslatokat tegyen az ügyészségnek azzal kapcsolatban, hogy hogyan, mire nézve módosítsa (pontosítsa) a vádirati tényállást. Amennyiben az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy a vádirat valamilyen hiányosságban szenved, azzal kapcsolatban a büntető eljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 493. §-ában írt esetekben, alakszerű határozattal (végzéssel) intézkedhet. Rámutatott arra még, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának [123] bekezdésében helyesen levezette, hogy a lefoglalt földminta lefoglalását meg kell szüntetni, a rendelkező rész azonban ennek ellenére a lefoglalás megszüntetésére vonatkozó kifejezett ítéleti rendelkezést nem tartalmazza, valamint a bűnjelet a bíróság nem megsemmisíti, hanem a megsemmisítését elrendeli.

[4] Az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges körben lefolytatta és annak alapján a vádlott védekezését elvetve a sértettek tanúvallomásaira, az igazságügyi szakértői véleményekre és okirati bizonyítékokra alapítva – mérlegelésének szempontjairól a logika szabályainak megfelelően számot adva – túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg. Azonban az elsőfokú ítéleti tényállás [36] bekezdése vélhetőleg megfogalmazási pontatlanság miatt nem felel meg a közérthetőség követelményének, azt – a [37] bekezdésben tett helyes megállapításokra is figyelemmel, elsősorban a nyomozás során beszerzett és a tárgyaláson kiegészített igazságügyi tűzvizsgálói szakértői vélemény alapján – úgy szükséges pontosítani, hogy a földre kiömlött benzin meggyújtása az adott környezeti körülmények között nem volt valószínű, de ha az mégis megtörtént volna, az más környező elemek (például a kerítés) meggyújtására nem lett volna alkalmas.

[5] A törvényszék helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, tévedett azonban a cselekmény minősítésekor. Töretlen a sok évtizede kiforrott ítélkezési gyakorlat azon kérdésben, hogy az ölési cselekmény megkezdésének, azaz a kísérleti fázisba lépésnek a megállapítására akkor kerülhet sor, ha az elkövető cselekvése vagy magát a halálhoz vezető okfolyamatot indítja el, vagy létrehozza azokat a feltételeket, amelyek következtében az eredménynek – hacsak a véletlen közbe nem szól – be kell állnia (BH1999. 52.). Azaz az emberölés büntettének a kísérlete csak olyan cselekmény megkezdésével valósítható meg, amely közvetlenül megteremti más személy élete kioltásának a reális lehetőségét (EBH2007. 1583.). A gyújtogatással történő elkövetés ennek megfelelően nem önmagában az éghető (égésgyorsító) anyag meggyújtásával lép kísérleti szakba, ahhoz az is szükséges, hogy ez a meggyújtás magában hordozza a sértettek tűzhalálának közvetlen, reális lehetőségét (BH1984. 345.), elindítsa az ehhez vezető okfolyamatot.

[6] Az, hogy a vádlott lényegében a vizes földet próbálta egy minimális mennyiségű kiömlött benzin segítségével meggyújtani több mint egy méterre minden más éghető anyagtól és ennek sikerével legfeljebb önmagát veszélyeztette volna, ilyenként nyilvánvalóan nem értékelhető. Ezért a cselekmény helyes minősítése – a sértettek számához igazodóan – 7 rendbeli, a Btk. 160. § (3) bekezdésében meghatározott emberölés előkészületének büntette.

[7] A büntetéskiszabási körülmények a helyes minősítésre is figyelemmel korrigálandók. Nem enyhítő körülmény az időmúlás, mert az elévülési időhöz képest csekély, illetve annak egy része a vádlottnak felróható. A helyes minősítésre figyelemmel mellőzendő a kísérlet távoli stádiumára, illetve a több személy ellen irányultságra vonatkozó megállapítás. Nyomatékos súlyosító körülmény ugyanakkor a cselekmények többszörös halmazata, valamint az éjszakai elkövetés, az emberölés minősített esetének megvalósítására irányuló előkészület, illetve, hogy a cselekmény egyik sértettje a vádlott saját gyermeke, végül pedig az erőszakos cselekmények miatt többszörösen büntetett, börtönviselt vádlott előélete, fokozottabb személyes társadalomra veszélyessége. Ilyen körülmények mellett a jelentősen enyhébb minősítés ellenére is az elsőfokú bíróság által kiszabott igen enyhe büntetés lényeges súlyosítása indokolt.

[8] A védő fellebbezése írásbeli indokolásában előadta, hogy a vádlottnak nem állt szándékában a sértettek életének kioltása, cselekménye nem volt több, mint egy „erős felindulásban elkövetett” fenyegetés, ijesztés, mellyel a zaklatás bűncselekményét valósította meg. Álláspontja szerint az ítéleti tényállás tévesen rögzíti, hogy a vádlott „elmenekült” a helyszínről, valójában önként távozott onnan, ezért az önkéntes elállás megállapítására is lehetőség van. Téves azon ítéleti ténymegállapítás, hogy a vádlott ittas volt az elkövetéskor. Az események során a benzin mennyiségnek megfelelően akkora tűz sem keletkezhetett volna, mint egy átlagos szalonasütnél, valamint a vádlott tisztában volt azzal, hogy a kerítésnek ezen az oldalán a saját lábánál meggyújtandó tűz abszolút nem veszélyezteti a portán lévőket, viszont ijesztésnek kiváló. Ezért vitatta, hogy a vádlott szándéka ölésre irányult és felmentését indítványozta, amennyiben ezt nem osztaná a bíróság, akkor a vádlott önkéntes elállását állapítsa meg a bíróság, ami folytán a vádlott nem büntethető. Végezetül, ha védence bűnösségét állapítaná meg mégis a bíróság, akkor vele szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása lenne indokolt.

[9] A másodfokú bíróság a jogorvoslatokat a büntetőeljárásról szóló Be.-599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el, melyen a jelen lévő ügyész és a védő a fellebbezéseik indokolásában írtakat fenntartották.

[10] Az ítéltábla a bejelentett fellebbezésekre figyelemmel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmények jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre.

[11] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-d) pont], amely az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna és az ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[12] A Be. 493. § (1) bekezdése értelmében, ha a vádirat nem, vagy hiányosan tartalmazza a 422. § (1) bekezdésében előírt törvényes elemeket, a bíróság hivatalból vagy indítványra, a hiányok megjelölése mellett végzésben felhívja az ügyészséget a vádirat hiányosságainak pótlására. Míg ugyanezen szakasz (4) bekezdése szerint a bíróság az (1) bekezdés megfelelő alkalmazásával az előkészítő ülés megkezdése előtt felhívhatja az ügyészséget a vádirat hiányosságainak pótlására, ha a vádirat nem vagy hiányosan tartalmazza a 422. § (2) bekezdés a) pontjában előírt tartalmi elemeket.

[13] A Be. 422. § (1) bekezdése alapján a vádirat törvényes elemei: a) a vádlott azonosításra alkalmas megjelölése, b) a vád tárgyává tett cselekmény pontos leírása, c) a vád tárgyává tett cselekménynek a Btk. szerinti minősítése, d) az ügyészségnek a büntetés

kiszabására vagy intézkedés alkalmazására, vagy a kóros elmeállapota miatt nem büntethető terhelt felmentésére vonatkozó indítványa. A (2) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a vádirat az (1) bekezdésben meghatározott törvényes elemeken túl tartalmazza a vád tárgyává tett cselekményekkel, illetve részcselekményekkel összefüggő, rendelkezésre álló bizonyítási eszközök megjelölését.

[14] Az ítéltábla osztotta a Fellebbviteli Főügyészség átiratában írtakat, mely szerint a törvényszéknek nem volt lehetősége arra, hogy felhívja az ügyészséget, hogy a vádirat azon hiányosságainak a pótlására, mint: a bűncselekmény többes számban szerepel, annak ellenére, hogy a vádbeli cselekmény természetes egység, egy bűncselekmény; a vádlott beismerő vallomására való utalás pontatlan; továbbá nem jelölte meg az ügyészség a mértékes indítványánál azon Btk. rendelkezést, amely alapján a törvényi minimum alatti szabadságvesztés kiszabását indítványozza. Ezek egyike sem felelthető meg a Be. 422. § (1) bekezdésében, vagy (2) bekezdés a) pontjában írtaknak. Továbbá ilyen jellegű ügyészségi felhívásra a Be. rendelkezései alapján nincs lehetőség, a Be. 493. § (1) bekezdés alapján a Be. 422. § (1) bekezdésében, illetve (2) bekezdés a) pontja szerinti hiányosság esetén végzéssel kell az ügyészséget a vádirati hiányosságok pótlására felhívni. Ugyanakkor ezzel a törvényszék az ügy érdemére ki nem ható relatív eljárási szabálysértést valósított meg.

[15] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokon eljáró törvényszék a Be. 163. § (1), (2) és (3) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a lehetőségekhez képest nagy alaposággal vizsgálta a bűncselekményt közvetlenül megelőző időszak eseményeit, valamint a vádbeli eseményeket is. Túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg, ami azonban annak hiányossága folytán kis részében megalapozatlan [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont]. E részbeni megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdése szerint az ügyiratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt, sőt azt a másodfokú eljárásban ki is kellett küszöbölni (Kúria Bhar.I.166/2019., BH2019.220., Kúria Bhar.III.1.436/2018., EBH2009.B.9.).

[16] A másodfokú bíróság a részbeni megalapozatlanságot kiküszöbölendő az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás alapulvételével a tényállást az általa helyesnek tartott megállapításokkal kiegészítette, igazodva a felülmérlegelést tiltó alapvető rendelkezésekhez is.

[17] A Be. 592-594. §-ai a részleges megalapozatlanság másodfokon történő kiküszöbölésének lehetőségét teljes körben biztosítják; a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma [Be. 593. § (2) bekezdés] nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az elsőfokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, felderítetlenségének megszüntetése, az ügyirattellenesség kiküszöbölése, avagy a téves helyett a helyes ténybeli következtetés levonása az elfogadott bizonyítékból nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem az éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze.

[18] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Így nem mondhatja például azt egy, az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra vagy szakértői véleményre, hogy azt nem fogadja el és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészíti ki vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás vagy vallomásrész alapján. A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie, attól – megalapozott tényállás esetén – akkor sem térhet el, ha a saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ideértve az eltérő tényállás megállapítását is), csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet (EBH2019. B.9.).

[19] A másodfokú bíróság tehát a tényállás részbeni megalapozatlanságát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokon alapuló ügyiratok alapján és helyes ténybeli következtetés útján az alábbiak szerint küszöbölte ki [Be. 593. § (1) bekezdés a) pont].

[20] Az ítéleti tényállás [34] bekezdését – a vádlott nyomozás során 2022. december 26. napján tett vallomása alapján – akként egészíti ki, hogy: „Rövid idő elteltével sértett1 kinézett a háza előtti útszakaszra és azt látta, hogy Terhelt1 vádlott a Messengeren mutatott *5 literes* flakonnal közeledik benne *kb. 3 liter benzinnel* az ingatlanuk felé, majd amikor oda ért, *már az udvaron tartózkodott sértett1, fk. tanú1 és fk.tanú2.*”

[21] Az ítéleti tényállás [36] bekezdéséből egyrészt mellőzi a „volna” kifejezéseket, másrészt –szakértő1 igazságügyi szakértő tűzvizsgálati szakértői véleménye, valamint a tárgyaláson tett nyilatkozata alapján – az alábbiak szerint helyesbíti : „Amennyiben a földön a vizes talajon szétterülő benzinmaradvány mégis meggyújtásra kerül, annak gőzei belobbannak, és égése során jelentős égéshő keletkezik (45,01 MJ/kg). De a viszonylag kis *folyadékmennyiség, a kb. 3 deciliter benzin égése miatt az esővíztől átitatott kerítést a kialakult láng hőszugárzása meggyújtja, az néhány percig tart és a nedves kerítésen a tűz tovább terjedése kizárható.*” Terhelt1 vádlott gyanúsítottként tett vallomásában elmondta, hogy egy 5 literes flakonnal ment le a sértettek otthonához, melyben kb. 3 liter benzin volt, ebből 3 deciliter ömlött ki a földre. Ezen állítását semmilyen bizonyíték nem cáfolja, valamint a rendőri jelentésben rögzítettek alátámasztják. A jelentés szerint a vádlott önként átadta a rendőröknek a bűncselekmény elkövetése során használt 5 literes kannát, benne kb. 2,5 liter benzinnel.

[22] Ezen túlmenően ítéletszerkesztési hiba folytán is helyesbítésre szorult az elsőfokú ítéleti tényállás. A törvényszék ugyanis határozatszerkesztési hiba folytán olyan, a bizonyítékok értékelésének körébe tartozó megállapításokat rögzített a tényállás [40] bekezdésében, melyek nem tekinthetők a tényállás részének, hanem azok az ítéletnek a bizonyítékok értékelésével foglalkozó részébe tartoznak. Ugyanezen okból a tényállás [41] bekezdésében írtak a büntetés kiszabása során értékelendő tényezők körébe tartoznak.

[23] Továbbá a tényállás részének tekinti az ítélet [86] bekezdését, mivel a vádlott szándékára vonatkozóan rögzítettek tényeket a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontja szerinti tényállásnak kell tartalmaznia és nem a bizonyítékok értékelésre kiterjedő indokolásnak.

[24] Az így kiegészített, helyesbített tényállás immáron mentessé vált a Be. 592. §-ában írt hibáktól és hiányosságoktól, ezért a Be. 593. § (3) bekezdés értelmében a határozatát a másodfokú bíróság e javított tényállásra alapította.

[25] A másodfokú bíróság a vádlott személyi körülményeit érintő, ámde a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írtak szerint nem a tényállás részét képező részét az alábbiak szerint módosítja: a [27] bekezdés utolsó mondatát mellőzi, a [29] bekezdésből mellőzi a „- iü. elmeorvos-szakértői vizsgálat alapján- „ feltüntetését.

[26] Továbbá a másodfokú bíróság a törvényszék ítéleti indokolása kapcsán rámutat arra, hogy a Be. 451. § (5) bekezdése alapján a határozat indokolásának a bíróság által megállapított, a döntés alapjául szolgáló, jelentős tényeket és körülményeket, valamint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat kell tartalmaznia.

[27] A Be. 561. § (3) bekezdés a) – f) pontja rögzíti az ügydöntő határozat indokolásának részeit, melyet a Be. 564. § (4) bekezdése bűnösséget megállapító ítélet esetén azzal egészít ki, hogy az ítélet indokolása tartalmazza

a) büntetés kiszabása, intézkedés alkalmazása, vagy ezek mellőzése esetén e döntés indokait, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével,

b) ha a bíróság a büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként figyelembe vette a büntetőeljárás elhúzódását, akkor az erre való utalást is.

[28] Az elsőfokú bíróság ítéletének [7] és [14] – [18] bekezdéseiben írtak (pertörténeti adatok) az indokolás a fenti jogszabályi rendelkezésekben írt tartalmi elemeinek nem feleltethetők meg, így ezen bekezdések az ítéletből mellőzésre szorultak.

[29] A törvényszék a bizonyítékok alapos értékelésével állapította meg a tényállást, meggyőző indoklását adta arra nézve, hogy a cselekmény csakis a tényállásban rögzített módon, időben történhetett meg. Részletesen ismertette, hogy a vádlott nyomozás során a gyanúsítást követően milyen vallomást, illetve nyilatkozatot tett és kellő részletességgel vizsgálata vádlott – első kihallgatáskor tett – ténybeli beismerő vallomását, valamint azon körülményeket, melyből egyértelműen megállapítható, hogy a vádlott szándéka több ember életének kioltására irányult (elsőfokú ítélet [59]-[61] bekezdés). A törvényszék kellő alapossgal vizsgálta a meghallgatott tanúk (sértettek) vallomását, valamint figyelemmel volt a büntetőeljárás során bevezetett igazságügy tűzvizsgáló szakértő megállapítására. Indokolása során kitért a vádlott személyisége és beszámíthatósága vonatkozásában tett

igazságügyi szakértői megállapításokra és kitért a további rendelkezésre álló bizonyítékokra. A törvényszék kellő indokát adta annak is, hogy a vádlott ittas állapotban követte el a bűncselekményt (elsőfokú ítélet [58] bekezdés), mellyel az ítéltábla is egyetértett.

[30] A védő jogorvoslata során olyan új tényre, új bizonyítékra nem hivatkozott, amely az elsőfokú eljárás során már nem merült volna fel, az az elsőfokú bíróság bizonyíték mérlegelő tevékenységét támadta, mely a bizonyítékok másodfokú bíróság általi felülmérlegelését eredményezné, ami megalapozott tényállás esetén nem lehetséges.

[31] Fontos leszögezni, hogy a megalapozatlansági ok hiányában vagy részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközének és bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti szabad értékelése és védett a mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

[32] A tényállás érdemi módosítását a tényálláshoz kötöttségnek a Be. 591. § (1) bekezdésében írt szabályai kizárják. A bizonyítékokat közvetlen megvizsgáló és a tényállást megállapító elsőfokú bíróság minősül az ún. ténybírósnak. Amennyiben az elsőfokú bíróság bizonyíték ékértékelése törvényes és logikai hibában nem szenved, annak felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség. Az elsőfokú bíróság igen nagy részletességgel megindokolta, hogy mely bizonyítékok alapján állapította meg a tényállást, illetve mi alapján állapítható meg, hogy a vádlott szándéka emberi életek kioltására irányult. A bizonyíték-értékelő tevékenysége a törvénynek és a bírói gyakorlatnak is megfelel. Az elsőfokú ítélet indokolásából a bíróság gondolatmenete világos és nyomon követhető, kellő részletességgel megindokolta, hogy mely bizonyítékokat milyen okból fogadott el, ezzel az ítéltábla is egyetértett.

[33] Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, ugyanakkor a bűncselekmény minősítése vonatkozásában az ítéltábla osztotta a Fellebbviteli Főügyészség átiratában írtakat.

[34] A törvényszék kellő részletességgel, a 3/2013. számú Büntető Jogegységi Határozat iránymutatásait szem előtt tartva adott számot arról, hogy mely alanyi- és tárgyi tényezőkből vonta le a következtetést arra, hogy a vádlottat ölési szándék vezérelte a cselekmény során (elsőfokú ítélet [76]-[88] bekezdései).

[35] A Btk. 10. § (1) bekezdése értelmében kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be, míg a Btk. 11. § (1) bekezdése alapján ha Btk. külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik.

[36] A Btk. 160. § (3) bekezdés alapján, aki emberölésre irányuló előkészületet követ el, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[37] Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy az úgynevezett nyitott törvényi tényállás (pl. emberölés) kísérlete, csak olyan cselekmény tanúsítása esetén állapítható meg, amikor az ölési szándékkal véghezvitt magatartás az emberi életet oly módon veszélyezteti, hogy az a halálos eredmény bekövetkezésének a reális lehetőségét adja, amely ekként a bűncselekmény védett jogi tárgyát már közvetlenül veszélyezteti. Azaz az emberölés büntetnének kísérlete csak olyan cselekmény megkezdésével állapítható meg, amely *közvetlenül megteremti* más személy(ek) élete kioltásának reális lehetőségét (EBH 2007.1583).

[38] Ezért annak megítélésénél, hogy az elkövető magatartása előkészület volt, vagy az már a kísérlet stádiumába került, az általa megvalósított és a nyitott törvényi tényállás kereteit kitöltő konkrét elkövetési magatartást kell-vizsgálni ahhoz, hogy eldönthető legyen: a vádlott már magának az ölési cselekménynek a végrehajtását kezdte meg, vagy csupán az ölési cselekményhez szükséges vagy azt könnyítő feltételeket biztosította. Az előkészület és a kísérlet elhatárolása szempontjából az a döntő, hogy az előkészületi cselekmény önmagában, további akaratlagos magatartás nélkül még nem teremti meg az eredmény - a halál - bekövetkezésének közvetlen lehetőségét; a kísérleti szakba lépő cselekmény viszont vagy magát a halálhoz vezető okfolyamatot indítja el, vagy létrehozza azokat a feltételeket, amelyek következtében az eredménynek - ha csak a véletlen közbe nem szól - be kell állnia (BH.1999.52.).

[39] Az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a vádlotti magatartás nem volt alkalmas arra, hogy elindítsa azon okfolyamatot, amelynek eredményeként bekövetkezik a sértettek halála. szakértői igazságügyi tűzvizsgáló szakértő tárgyaláson tett vallomásában (36. számú jegyzőkönyv 11. oldatól) elmondta, ha vádlott sikeresen át is dobja a kerítésen a benzint tartalmazó flakont, az még önmagában nem elegendő, a vádlottnak az így szétfröccsenő benzint meg is kellett volna gyújtania, azaz az ingatlanra be kellett volna jutnia és a nála lévő öngyújtóval meggyújtania. Tehát önmagában a benzinkanna célzott bedobása a sértetti ingatlanra nem indította el azt az eseményláncolatot, ami a sértettek tűzhalálához vezetett volna. Ugyanígy a szakértői nyilatkozat alapján megállapítható, hogy a vádlott által a visszapattanó kannából a vizes földre ömlött kis mennyiségű benzin meggyújtása az adott környezeti körülmények között nem volt valószínű, de annak eredményessége esetén sem vezetett volna annak továbbterjedése révén a sértettek halálához. Mindezek alapján tehát megállapítható, hogy a vádlott cselekménye előkészületi szakaszban rekedt.

[40] Az 5/1999. Büntető Jogegységi Határozat 2. pontja értelmében az emberölés előkészületének büntette többrendbelinek minősül, ha az alanyának célja több ember megölésére irányul. Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság érveit, hogy a vádlott szándéka több ember életének kioltására irányult (elsőfokú ítélet [60]-[61] bekezdés). Az pedig egyértelműen megállapítható, hogy a bűncselekmény idején sértettl otthonában heten tartózkodtak, köztük a vádlott lánya. Mindezek alapján Terheltl vádlott tényállásban írt cselekménye 7 rendbeli a Btk. 160. § (3) bekezdésébe ütköző emberölés büntette előkészületének minősül.

[41] A Btk. 11. § (2) bekezdés a) pontja értelmében, nem büntethető előkészület miatt, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény elkövetésének megkezdése.

[42] Az eltérő jogi minősítésre figyelemmel a védő jogorvoslatban hivatkozott Btk. 10. § (4) bekezdés a) pontja alapján vizsgálandó önkéntes elállás kizárt, míg a Btk. 11. § (2) bekezdés a) pontja szerinti önkéntes elállás vádlott esetében fel sem merülhet. A vádlott élet elleni fenyegetése komoly, határozott és egyértelmű volt, a szándéka felől nem hagyott kétséget. A bűncselekmény elkövetése érdekében a helyszínre ment és a bűncselekmény elkövetésének végrehajtásához használandó eszközöket magával vitte, azonban a célzott bűncselekmény véghezvitelének megkezdésére nem került sor. Egyértelműen megállapítható, hogy a vádlott csak azt követően hagyott fel cselekményével, és hagyta el a helyszínt, miután közölték vele, hogy a történetekről a hatóságot értesítették.

[43] A büntetést a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez is. A bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összességükben kell értékelni, nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[44] A büntetéskiszabás során a büntetőjog általános elveire, és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni. „A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek” (1214/B/1990 AB határozat).

[45] A szankció arányossága azt is jelenti, hogy a hasonló tett elkövetőit hasonló büntetéssel kell sújtani az elkövetett tethhez, és a bűnösség mértékéhez is viszonyítva, de az arányosság vizsgálata a sérelem, a kár, a bűnösség foka, a bűncselekmények súlya egybevetését is feltételezi. Az arányosság jelenti a tett arányosságát, de a büntetésnek az elkövető személyiségéhez is igazodnia kell. Az egyéniesítés azonban nem sértheti a bírói gyakorlat egységének elvét, amely a jogbiztonság és a törvény előtti egyenlőség szempontjából alapvető. Ennek megfelelően a hasonló súlyú bűncselekményekre, illetve

hasonló személyi körülményekkel jellemzett elkövetőkkel szemben nem szabad lényegesen eltérő szankciókat alkalmazni. Az egyes bűncselekmények természetéhez és a súlyához igazodó büntetési rendszer és a büntetéskiszabás normatív előírásain nyugvó büntetések együttesen szolgálják a jogállami büntetés funkcióját, a társadalom védelmét, a szankcióval történő arányos és megérdemelt viszonzást, valamint a speciális és generális prevenciót. A büntetés kiszabása során figyelembe kell venni a már idézetteknek megfelelően a bűnelkövető személyi körülményeit, többek között az előéletét [23/2014. (VII. 15.) AB határozat III. rész 42. bekezdés].

[46] Terhelt1 vádlott terhére megállapított bűncselekmények miatt a Btk. 81. § (1) – (3) bekezdés alapján halmazati büntetés kiszabásának van helye, melynek mértéke 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés, a büntetés kiszabása során irányadó középérték így 4 év 3 hónap szabadságvesztés [Btk. 80. § (2) bekezdés].

[47] A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a törvényszék feltárta, azonban azok – az eltérő minősítésre figyelemmel – korrigálandók. Az enyhítő körülmények köréből mellőzendő, hogy a vádlott cselekménye az alkalmatlan távoli kísérlet stádiumában maradt, illetve még kisebb mértékben értékelendő az időmúlás (56/2007. Bk. vélemény III/10. pont). A súlyosító körülmények köréből mellőzendő a nagyobb számú (hét) személy ellen irányult a cselekvősege, ugyanakkor súlyosító körülményként értékelendő a nagyszámú halmazat, a sértett között gyermekkorúak és fiatalok is voltak, illetve a hozzátartozó sérelmére elkövetés (56/2007. Bk. vélemény III/4. pont).

[48] Az ítéltábla a feltárt súlyosító és enyhítő körülményeket ismét mérlegre téve úgy találta, hogy a vádlotti megbánás nagyobb súllyal értékelendő, mivel azt tevőleges magatartás követett, a sértettekkel a viszonyát rendezte. Ezért az elsőfokon kiszabott szabadságvesztés időtartama a vádlott életvitelében bekövetkezett jelentős pozitív irányú változásra figyelemmel túl súlyos, mely a büntetés enyhítését indokolja. Ezért a másodfokú bíróság a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést – mely a minősítés változtatására figyelemmel halmazati büntetés, ezért erre jelen határozatában utalt az ítéltábla – a büntetési tétel keret alsó határához közeli mértékre enyhítette, melynek végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (2) bekezdés b) pontja alapján börtön.

[49] Az ítéltábla a vádlott személyi körülményeire és az abban időközben bekövetkezett pozitív változásokra figyelemmel lehetőséget látott a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásnak a törvényi maximumhoz közeli időtartamú felfüggesztésére. Ugyanakkor a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását el kell rendelni, ha a vádlottat a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, vagy a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi [Btk. 87. § b) és c) pont].

[50] Az ítéltábla a Btk. 38. § (1) és (2) bekezdése alapján állapította meg, hogy a vádlott feltételes szabadságra bocsátható a szabadságvesztés végrehajtásnak elrendelése esetén, figyelemmel arra, hogy kizáró ok nem áll fent vele szemben, mivel a Btk. 38. § (5) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti kizáró ok kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetén állapítható meg.

[51] A közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabásának Btk. 61. § (1) bekezdésében rögzített feltételei (végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása) már nem állnak fent maradéktalanul, ezért ezen büntetést a másodfokú bíróság mellőzte.

[52] A Btk. 69. § (2) bekezdés d) pontja alapján állapította meg az ítéltábla, hogy a vádlott a próbaidő tartama alatt pártfogó felügyelet alatt áll, mivel hozzátartozója sérelmére személy elleni erőszakos bűncselekményt követett el. A vádlott köteles a pártfogó felügyelővel rendszeres kapcsolatot tartani, és a pártfogó felügyelő részére az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást megadni [Btk. 71. § (1) bekezdés b) és c) pont].

[53] Törvényesen rendelkezett az elsőfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező további járulékos kérdésekről, így az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről, ezért a Be. 590. § (7) bekezdésében foglalt intézkedés szükségessége nem merült fel. Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része tartalmazza a földminta vonatkozásában a lefoglalás megszüntetésére vonatkozó rendelkezést, míg további sorsát érintően az ítéleti rendelkezés megszövegezése megfelel a Be. 320. § (2) bekezdésében írtaknak.

[54] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[55] A másodfokú eljárás során a kirendelt védő munkájával felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdésére figyelemmel a fellebbezés részbeni eredményessége miatt a magyar állam viseli.

[56] Ellentétes döntés hiányában a másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye [Be. 615. § (1), (2) bekezdés].

Debrecen, 2026. március 11.

Dr. Répássy Árpádné Dr. Német Laura s. k.

a tanács elnöke

Dr. Sörös László s. k.
előadó bíró

Dr. Toma Attila s. k.
bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 4.B.31/2024/53. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen ítéletében foglalt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. március 11.

Dr. Répássy Árpádné Dr. Németh Laura s. k.
a tanács elnöke